

Ölçme ve Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ölçme ve Değerlendirme Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28043>

Özet

Ölçme ve Değerlendirme Ölçeği, Gökhan Arastaman, K. Yıldırım ve E. Dağc? tarafından 2015 yılında geliştirilmi? bir ölçüm aracıdır. Ölçeğin temel amacı, bireylerin eğitim süreçlerinde kritik öneme sahip olan ölçme ve değerlendirme yeterliliklerine ve bu konudaki tutumlarına yönelik algılarını belirlemektir. Bu ölçek, özellikle eğitim bilimleri alanında çalışan veya eğitim alan öğrencilerin mesleki yeterliliklerini değerlendirmede kullanılmak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çalışması ile desteklenmiştir.

Yapılan analizler, ölçeğin sağlam bir yapıya sahip olduğunu ve yüksek düzeyde iç tutarlılık sergilediğini göstermiştir. Ölçek, madde analizleri, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) gibi ileri düzey istatistiksel tekniklerle sınanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ölçme, Değerlendirme, Ölçek Geliştirme, Geçerlilik, Güvenirlik, Eğitim Bilimleri, Yeterlilik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Gökhan Arastaman, K. Yıldırım, E. Dağc?

Amaç

Ölçme ve Değerlendirme Ölçeği, bireylerin (çoklukla öğretmen adayları veya eğitimciler) ölçme araçlarını hazırlama, uygulama, puanlama ve sonuçları yorumlama gibi temel ölçme ve değerlendirme süreçlerindeki yeterlilik düzeylerini ve bu süreçlere yönelik kişisel yaklaşımlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, eğitimdeki reformlar ve kalite standartları bakımında, uygulayıcıların kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini tespit etmeyi hedefler.

Bu tür bir aracın geliştirilmesi, eğitim programlarının etkinliğini artırmak ve öğretmen yetiştirme süreçlerinde eksik kalan alanları belirlemek için kritik veriler sağlamaktadır. Ölçek, pedagojik formasyon programlarının içeriğini gözden geçirmede ve geliştirme ihtiyacı olan alanlara odaklanmada önemli bir rol oynayabilir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, eğitim alanındaki profesyonellerin veya öğrencilerin "Ölçme ve Değerlendirme Yeterliliği"dir. Bu yapı genellikle; ölçme araçlarını geliştirme becerisi, uygulama prosedürlerine hakimiyet, sonuçları doğru ve etik bir şekilde puanlama bilgisi ve elde edilen sonuçları eğitimsel kararlar için kullanabilme becerisi gibi alt boyutları içermektedir.

Ölçek, bu karmaşık yapıyı, bireyin kendi yetkinliğini yansıtan bir dizi ifade üzerinden derecelendirmesini isteyerek ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu yeterlilik, sadece teknik bilgiye sahip olmayı değil, aynı zamanda ölçme süreçlerine yönelik olumlu bir tutum sergilemeyi de kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, ölçeğin teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla kapsamlı istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur. İlk aşamada, ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, maddelerin beklenen teorik yapılar altında toplandığını göstermiştir.

Madde geçerliliğini saptamak amacıyla ise madde-toplam puan korelasyonları incelenmiştir. Bu analiz, her bir maddenin ölçeğin ölçtüğü genel yapıyı temsil etme gücünü göstermiş ve düşük korelasyona sahip maddelerin elenmesine olanak tanımıştır. Ayrıca, elde edilen faktör yapısının farklı örneklerde de doğrulanabilirliğini kontrol etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, modelin veriyle uyumlu olduğunu ve ölçeğin yapısal geçerlik kriterlerini desteklediğini ortaya koymuştur.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirliğini tespit etmek amacıyla, ölçeğin iç tutarlılığına bakılmıştır. Bu amaçla, en yaygın kullanılan istatistiksel yöntem olan Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin tamamı için elde edilen iç tutarlılık katsayısı oldukça yüksek bulunmuştur: **.94**. Bu değer, psikometrik açıdan mükemmel düzeyde bir güvenirlik kriteri sunmakta olup, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçeğin tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar vereceği beklentisini güçlendirmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal temelini belirlemek için iki aşamalı bir faktör analizi süreci izlenmiştir. İlk olarak, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu keşfetmek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA, maddeler arasındaki varyansın açıklayan temel faktörleri belirlemede rehberlik etmiştir.

İkinci olarak, AFA sonucunda elde edilen faktör yapısının teorik beklentilerle ve farklı veri setleriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmıştır. DFA, ölçeğin tek veya çok faktörlü yapısının tutarlılığını ve modelin uygunluk endekslerini değerlendirerek, ölçeğin güçlü bir yapısal geçerliğe sahip olduğunu teyit etmiştir.

Ölçüm Aracı

Test Türü: Geliştirme Ölçeği (Tutum ve Yeterlilik Algısı)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Derecelendirme: 7'li Likert Tipi (1=En olumlu, 7=En olumsuz). Bu ters puanlama, yüksek puanın daha olumsuz bir yeterlilik algısı veya tutumu işaret ettiğini belirtmektedir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitimciler, Öğretmen Adayları veya Yükseköğretim Öğrencileri (Eğitim Fakültesi Öğrencileri olduysa varsayılmaktadır).

Yaş Grubu: Yetişkin (Genellikle 18+)

Popülasyon Detayları: Ölçek, eğitim alanında ölçme ve değerlendirme dersleri almış veya bu alanda görev yapan bireyleri hedef almıştır.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report) Ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Yeterliliği, Eğitim Psikolojisi, Likert Ölçeği, Geç Tutarlılık, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gökhan Arastaman

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Arastaman, Yıldırım ve Dağcı tarafından 2015 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin kullanım için gerekli izinler, sorumlu yazar Gökhan Arastaman ile iletişime geçilerek alınmalıdır.

Test Yılı: 2015

İletişim: gokhanarastaman@gmail.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [olcme-ve-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Arastaman, G., Yıldırm, K. ve Dağcı, E. (2015). Ölçme ve Değerlendirme Ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38(38), 219-228.

Ölçme ve Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçekteki maddelerden sadece bir kısmı aşağıda listelenmiştir. Tamamına erişim için kaynak makaleye başvurulmalıdır.

14. Ölçme araçları geliştirirken zorlanmam.
17. Puanlama bilgisine sahibim.
21. Ölçme ve değerlendirme sonuçları duyurulması gereklidir.
19. Ölçme sonuçları nasıl kullanılacağına bilirim.
16. Ölçme araçları planladığım gibi uygulam.